

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 3. juuli 2023
(OR. en)

11360/23

Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0240(BUD)

FIN 736

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	3. juuli 2023
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2023) 406 final
Teema:	Ettepanek: 2023. aasta üldeelarve paranduseelarve projekt nr 3 Tulude ajakohastamine (omavahendid) ja muud tehnilist laadi kohandused, sh kohandused seoses laskemoona tootmist toetava õigusaktiga loodud uue kaitsetööstuse tugevdamise instrumendi loomise ja rahastamisega 2023. aastaks

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2023) 406 final.

Lisatud: COM(2023) 406 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 3.7.2023
COM(2023) 406 final

2023/0240 (BUD)

Ettepanek:

**2023. AASTA ÜLDEELARVE
PARANDUSEELARVE PROJEKT nr 3**

**Tulude ajakohastamine (omavahendid) ja muud tehnilist laadi kohandused, sh
kohandused seoses laskemoona tootmist toetava õigusaktiga loodud uue kaitsetööstuse
tugevdamise instrumendi loomise ja rahastamisega 2023. aastaks**

Võttes arvesse:

- Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 314, koostoimes Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepinguga, eriti selle artikliga 106a,
- nõukogu 14. detsembri 2020. aasta otsust (EL, Euratom) 2020/2053, mis käsitleb Euroopa Liidu omavahendite süsteemi,¹ mis jõustus 1. juunil 2021,
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrust (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid (...),² eriti selle artiklit 44,
- Euroopa Liidu 2023. aasta üldeelarvet, mis võeti vastu 23. novembril 2022³,
- paranduseelarvet nr 1/2023,⁴ mis võeti vastu 13. juunil 2023,
- paranduseelarve projekti nr 2/2023,⁵ mis võeti vastu 12. aprillil 2023,

esitab Euroopa Komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule 2023. aasta eelarve paranduseelarve projekti nr 3.

TULUDE JA KULUDE EELARVESTUSE MUUDATUSED EELARVEJAGUDE KAUPA

Tulude koondarvestuses ja III jaos tehtavate muudatustega saab tutvuda EUR-Lexi veebisaidil (<https://eur-lex.europa.eu/budget/www/index-et.htm>).

¹ Nõukogu 14. detsembri 2020. aasta otsus (EL, Euratom) 2020/2053, mis käsitleb Euroopa Liidu omavahendite süsteemi ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2014/335/EL, Euratom (ELT L 424, 15.12.2020).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018).

³ ELT L 58, 23.2.2023.

⁴ ELT X XX, 13.6.2023.

⁵ COM(2023) 250 (final), 12.4.2023.

SELETUSKIRI

1. SISSEJUHATUS

2023. aasta paranduseelarve projekti (PEP) nr 3 põhieesmärk on ajakohastada eelarve tulupoolt, et võtta arvesse viimase aja sündmusi:

- omavahendite nõuandekomitee leppis 25. mail 2023 kokku omavahendite ajakohastatud prognoosides 2023. aasta eelarve jaoks. See ajakohastus esitatakse tavaliselt varsti pärast omavahendite nõuandekomitee koosolekut, mis on kooskõlas liikmesriikide ootustega, et omavahendite nõuandekomitee ajakohastuste eelarvesse kandmine toimub nii kiiresti kui võimalik,
- et ajakohastada muid tulusid, nagu Ühendkuningriigi osamaks, trahvid ja muu.

Lisaks sisaldab paranduseelarve projekt nr 3/2023 järgmisi kuludega seotud konkreetseid elemente:

- kohandused seoses laskemoona tootmist toetava määrusega loodud uue kaitsetööstuse tugevdamise instrumendi loomise ja rahastamisega 2023. aastaks;
- kohandused seoses Euroopa kiibimääruse⁶ rahastamisega 2023. aastal pärast Euroopa Parlamendi ja nõukogu vahel 18. aprillil 2023 saavutatud poliitilist kokkulepet;
- säästva kalapüügi partnerluslepingute reservi eelarverea assigneeringute tühistamine viivituste tõttu läbirääkimistes kolme kolmanda riigiga (Maroko, Libeeria ja Saalomoni Saared);
- Euroopa Andmekaitseinspektori eelarve suurendamine, et katta Euroopa Parlamendile makstava üüriga seotud lisakulud.

Paranduseelarve projekti nr 3/2023 üldine netomõju kuludele väljendub kulukohustuste assigneeringute suurenemises 54,8 miljoni euro võrra ja maksete assigneeringute vähenemises 190,9 miljoni euro võrra.

⁶ COM(2022) 46, 8.2.2022.

2. TULU AJAKOHASTAMINE

2.1 Paranduseelarve projekti nr 3/2023 üldmõju kõigi omavahenditesse tehtavate maksete jaotumisele liikmesriigiti

2023. aasta muudetud prognoosid lepiti kokku 25. mail 2023 omavahendite nõuandekomitee 188. koosolekul. Eelarve tulude poole korrigeerimine on vajalik traditsiooniliste omavahendite ning käibemaksul, ringlusse võtmata plastijäätmetel ja kogurahvatulul põhinevate omavahendite hinnangute ajakohastamiseks, võttes arvesse kevadist majandusprognoosi (vt punkt 2.2).

Lisaks ajakohastatakse muude tulude summat, et võtta arvesse Ühendkuningriigi muudetud osamakset ning lõplikult tasutud trahve ja karistusmaksid kuni 2023. aasta juunini (vt vastavalt punktid 2.3 ja 2.4).

Käesoleva paranduseelarve projekti tulude korrigeerimise üldmõju kirjeldatakse kokkuvõtvas tabelis allpool. Selles tabelis on esitatud ka 2023. aasta esialgsesse eelarvesse kantud omavahendite maksete kogusumma jaotus liikmesriikide vahel, nagu see on esitatud paranduseelarve projektis nr 2/2023⁷ ja lõpuks kaasatud käesolevasse paranduseelarve projekti nr 3/2023.

Kõigi makstavate omavahendite jaotumine liikmesriigiti (miljonites eurodes)

	Eelarve 2023	PEP 2/2023	PEP 3/2023
	(1)	(2)	(3)
BE	6 894,7	6 807,6	6 808,1
BG	858,5	846,2	944,6
CZ	2 789,8	2 746,8	2 864,0
DK	3 251,7	3 193,3	3 172,5
DE	36 585,2	35 946,9	34 945,9
EE	371,8	366,5	393,2
IE	3 625,3	3 568,1	3 690,0
EL	2 034,3	2 002,0	2 122,8
ES	13 901,1	13 687,4	13 991,3
FR	27 185,1	26 753,6	26 567,0
HR	615,9	606,1	670,8
IT	19 932,2	19 624,8	19 515,2
CY	250,2	246,3	259,5
LV	399,0	393,2	420,6
LT	666,0	656,5	746,0
LU	552,6	543,3	470,2
HU	1 850,4	1 824,6	1 932,7
MT	159,0	156,6	166,4
NL	9 312,6	9 163,5	9 721,1
AT	3 629,6	3 559,3	3 617,8
PL	7 624,3	7 520,6	7 552,2

⁷ COM(2023) 250 (final), 12.4.2023.

PT	2 425,4	2 388,5	2 480,9
RO	2 759,6	2 715,2	2 928,1
SI	662,8	653,6	768,2
SK	1 123,8	1 106,0	1 087,0
FI	2 526,6	2 483,3	2 428,1
SE	4 585,2	4 493,9	4 031,4
EL	156 572,7	154 053,7	154 295,4

2.2 Traditsiooniliste omavahendite, käibemaksupõhiste-, ringlusse võtmata plastijäätmetel põhinevate omavahendite ja kogurahvatulu baasi prognooside muutmine

Komisjon teeb kooskõlas finantsmääruse⁸ artikli 44 lõike 1 punktiga b ettepaneku eelarve rahastamine ajakohastatud majandusprognooside alusel läbi vaadata. Vastavalt väljakujunenud tavale lepitakse muudetud tuluprognoosid liikmesriikidega kokku omavahendite nõuandekomitee prognoosimenetluse käigus.

Läbivaatamine hõlmab nii 2023. aastal eelarvesse makstavate traditsiooniliste omavahendite kui ka 2023. aasta käibemaksupõhiste omavahendite, ringlusse võtmata plastijäätmetel põhinevate omavahendite ja kogurahvatulul põhinevate omavahendite baasi prognoosi. 2023. aasta eelarves sisalduvas prognoosis lepitati kokku omavahendite nõuandekomitee 185. koosolekul 23. mail 2022. Muudetud prognoos, millest lähtutakse käesolevas paranduseelarve projektis nr 3/2023, võeti vastu omavahendite nõuandekomitee 188. koosolekul 25. mail 2023. Omavahendite ajakohastatud prognoosi kasutamine suurendab tuluprognooside täpsust ja seega nende maksete prognoosi täpsust, mis liikmesriikidel tuleb eelarveaasta jooksul ELi eelarvesse teha.

Komisjoni tuluprognoosid põhinevad komisjoni 2023. aasta kevadisel majandusprognoosil,⁹ milles on märgitud, et probleemid püsivad, kuid majanduse väljavaated on veidi paranenud. Sellel ja järgmisel aastal peaks ELi majandus mõõdukalt kasvama. Hoolimata raskest üleilmsest olukorrast on Euroopa majandus vältinud langust ja peab jätkuvalt vastu. Selles on suur roll ELi ja liikmesriikide kehtestatud poliitikal. Energiaallikate mitmekesistamine ja investeringute tegemine taristusse, et kõrvaldada kitsaskohad gaasitarnetes ja hoogustada taastuvenergia kasutuselevõttu, sealhulgas taaste- ja vastupidavusraha toel, on ennast õigustanud. Tänu sellele on langenud energiahinnad, leevenenud tarnepiirangud ja tugevnenud tööturg, mis tõi 2023. aasta esimeses kvartalis kaasa mõõduka majanduskasvu. See oodatust parem algus tõstab veidi ELi majanduse 2023. aasta kasvuväljavaadet 1,0 %ni (2023. aasta talveprognoosis eeldatud 0,8 % asemel). Euroala puhul on ülespoole korrigeerimine sarnases suurusjärgus – SKP kasv peaks 2023. aastal olema 1,1 %. Püsiva hinnasurve tõttu on koguinflatsiooni korrigeeritud talvega võrreldes samuti ülespoole ehk euroalal 5,8 %-le 2023. aastal. Märgatavalt madalamad energiahinnad aitavad vähendada ettevõtete tootmiskulusid. Ka tarbijate energiaarved on väiksemad, kuigi eratarbimine peaks jääma tagasihoidlikuks, sest palgakasv on inflatsiooniga võrreldes aeglasem. Kuigi majandusväljavaated ei ole komisjoni kevadprognoosis esitatud põhistsenaariumi kohaselt võrreldes talvega eriti muutunud, on kasvanud langusriskid. Põhilist riski kujutab endast alusinflatsiooni püsimine. Väljastpoolt ELi lähtuvad riskid jäävad suureks, kusjuures pangandussektorit tabanud sündmused ja laiemad geopoliitilised pinged

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1–222).

⁹ Euroopa Komisjon „Euroopa majandusprognoos – kevad 2023“, European Economy, institutsiooni töödokument nr 200 (2023).

süvendavad ebakindlust. Lisaks püsib ebakindlus, mis tuleneb Venemaa jätkuvast agressioonisõjast Ukraina vastu.

2023. aasta eelarve aluseks olevat majandusstsenaariumi kinnitavad üldjoontes viimased prognoosid:

- 2023. aastal kogutavate tollimaksude kogusumma, millest on maha arvatud 25 % sissenõudmiskulud, on prognooside kohaselt 23 730,1 miljonit eurot, mis on 9,9 % rohkem kui 2022. aasta eelarvesse kantud 21 590,36 miljonit eurot. Komisjon võrdles omavahendite nõuandekomitee traditsioonilise prognoosimeetodi tulemusi (ELi-välise impordi prognoositud kasvumäärade alusel) tollimaksude tegeliku laekumise uusimate andmete (jaanuarist aprillini 2023) ekstrapolatsiooni teel saadud tulemustega. Nagu varasematelgi aastatel, kasutab komisjon konservatiivset lähenemisviisi, millega tagatakse ELi eelarve usaldusväärne finantsjuhtimine majandusliku ja finantsilise ebakindluse kontekstis, nagu on öeldud kevadises majandusprognoosis. Seepärast tehakse ettepanek kasutada traditsioonilise prognoosimeetodi tulemusi 2023. aasta traditsiooniliste omavahendite prognoosi läbivaatamiseks, mis on ekstrapolatsioonimeetodi tulemusest väiksem, kuid mille tulemuseks on siiski suurem tulu (2,1 miljardit eurot) võrreldes paranduseelarve projektiga nr 2/2023.
- ELi piiristamata käibemaksubaasi kogusummaks 2023. aastal prognoositakse praegu 7 522 260,0 miljonit eurot, mis on 8,6 % võrra suurem 2022. aasta mai prognoosist (6 925 198,0 miljonit eurot). ELi 2023. aasta piiristatud käibemaksubaasi¹⁰ kogusummaks on prognoositud 7 486 175,5 miljonit eurot, mis on 8,4 % võrra suurem 2022. aasta mai prognoosist (6 906 555,6 miljonit eurot). Ajakohastatud prognoosis võetakse arvesse käibemaksubaasi lihtsustatud määratlust, mis on esitatud omavahendeid käsitlevas otsuses¹¹.
- ELis prognoositakse, et ringlusse võtmata plastijäätmetel põhinevad omavahendid moodustavad 2023. aastal 9 891 423,2 tonni, mis on 11,6 % rohkem kui 2022. aasta mai prognoosis (8 859 902,5 tonni). Ringlusse võtmata plastijäätmetel põhinevad liikmesriikide vastavad osamaksud on esitatud lisatud eelarvelisa tabelis 3.
- ELi 2023. aasta kogurahvatulul põhinevate omavahendite baasi kogusummaks prognoositakse 16 883 807,9 miljonit eurot, mis on 3,6 % suurem 2022. aasta mai prognoosist (16 299 159,8 miljonit eurot).

Seitsme euroalasse mittekuuluva liikmesriigi prognoositava käibemaksu ja kogurahvatulu baasi konverteerimiseks nende riikide omavääringutest eurodesse on kasutatud 30. detsembri 2022. aasta vahetuskurssi. Sellega välditakse moonutusi, sest tegu on samade kurssidega, mida kasutatakse eelarvesse kantud omavahendite summade sissenõudmisel maksete konverteerimiseks eurodest omavääringutesse (nõukogu määruse nr 609/2014¹² artikli 10a lõike 1 kohaselt).

Omavahendite nõuandekomitee 188. istungil vastu võetud traditsiooniliste omavahendite, piiristamata käibemaksupõhiste, ringlusse võtmata plastijäätmetel põhinevate omavahendite ja kogurahvatulul põhinevate omavahendite baasi muudetud prognoosid 2023. aastaks on esitatud järgmises tabelis.

¹⁰ 2020. aasta omavahendeid käsitleva otsuse artikli 2 lõike 1 punktis b on sätestatud, et ühegi liikmesriigi käibemaksubaas ei tohi ületada 50 % kogurahvatulust. Paranduseelarve projekti nr 3/2023 puhul piiristatakse Horvaatia, Küprose, Luksemburgi, Malta, Poola ja Sloveenia käibemaksubaas 50 %ga nende kogurahvatulust.

¹¹ Nõukogu 14. detsembri 2020. aasta otsus (EL, Euratom) 2020/2053, mis käsitleb Euroopa Liidu omavahendite süsteemi ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2014/335/EL, Euratom (ELT L 424, 15.12.2020, lk 1–10).

¹² Nõukogu 26. mai 2014. aasta määrus (EL, Euratom) nr 609/2014 meetodite ja menetluse kohta, millega tehakse kättesaadavaks traditsioonilised, käibemaksupõhised ja kogurahvatulul põhinevad omavahendid, ning muude sularahavajaduste rahuldamiseks vajalike meetmete kohta (ELT L 168, 7.6.2014, lk 39), viimati muudetud nõukogu 5. aprill 2022. aasta määrusega (EL, Euratom) 2022/615 (ELT L 115, 13.4.2022, lk 51).

Traditsiooniliste omavahendite, käibemaksupõhiste, ringlusse võtmata plastijäätmetel põhinevate omavahendite ja kogurahvatulupõhiste omavahendite baasi muudetud prognoos 2023. aastaks

	Toll (75 %)	Piiristamata käibemaksupõhiste omavahendite baas	Ringlusse võtmata plastijäätmetel põhinevate omavahendite baas	Kogurahvatulupõhiste omavahendite baas	Piiristatud käibemaksubaas¹³
	miljonites eurodes		tonnides	miljonites eurodes	
BE	2 164,1	234 226,9	211 801,8	582 813,2	234 226,9
BG	170,3	45 587,5	76 347,6	92 469,7	45 587,5
CZ	449,7	127 090,5	152 087,5	300 318,9	127 090,5
DK	444,6	159 467,0	177 087,3	389 766,4	159 467,0
DE	4 796,1	1 768 749,9	1 779 081,4	4 242 782,1	1 768 749,9
EE	65,8	18 840,9	30 978,0	38 647,3	18 840,9
IE	521,8	123 760,2	236 120,6	402 989,5	123 760,2
EL	338,7	91 466,2	129 529,9	222 359,9	91 466,2
ES	2 101,5	682 563,3	1 035 520,7	1 414 706,7	682 563,3
FR	2 191,9	1 384 191,9	1 955 262,6	2 883 038,3	1 384 191,9
HR	60,5	43 375,6	46 773,8	73 494,0	36 747,0
IT	2 645,6	906 266,0	1 299 206,4	2 054 378,6	906 266,0
CY	40,6	19 319,9	10 508,3	26 781,6	13 390,8
LV	66,7	20 026,9	29 282,8	42 711,2	20 026,9
LT	159,0	32 237,5	40 921,3	72 087,2	32 237,5
LU	15,9	41 204,9	15 441,9	55 437,8	27 718,9
HU	248,9	82 359,1	346 302,1	183 824,4	82 359,1
MT	22,3	9 745,1	14 479,8	16 806,3	8 403,2
NL	3 723,3	469 784,1	291 519,0	999 460,3	469 784,1
AT	288,2	226 119,4	213 901,9	479 248,1	226 119,4
PL	1 417,8	359 995,6	811 444,9	702 760,4	351 380,2
PT	266,1	125 040,9	282 309,5	254 201,2	125 040,9
RO	324,8	114 973,4	346 971,1	315 334,2	114 973,4
SI	244,3	31 842,2	29 817,2	63 517,5	31 758,8
SK	126,6	53 809,2	56 745,4	119 060,6	53 809,2
FI	212,0	108 626,1	111 172,9	278 328,0	108 626,1
SE	623,0	241 589,8	160 807,5	576 484,5	241 589,8
EL	23 730,1	7 522 260,0	9 891 423,2	16 883 807,9	7 486 175,5

¹³ Halli taustaga summad johtuvad, nagu joonealuses märkuses 10 selgitatud, piiristatud käibemaksubaasist.

2.3 Ühendkuningriigi osamaks

Ühendkuningriigi osamaks, mis tuleb tasuda Ühendkuningriigi Euroopa Liidust väljaastumise lepingu (edaspidi „väljaastumisleping“)¹⁴ artikli 148 alusel ja mis hõlmab eelkõige Ühendkuningriigi osa enne 2021. aastat võetud täitmata kulukohustustes, mis kuuluvad tasumisele 2023. aastal, ning Ühendkuningriigi osa liidu kohustustest (nt pensionid) ja tingimuslikest finantskohustustest. Ühendkuningriigi osamaksu kogusumma hõlmab ka summasid, mis liit võlgneb Ühendkuningriigile seoses omavahendite korrigeerimise ja kohandamisega 2021. aastale eelnevate eelarveaastate eest.

Ühendkuningriigi osamaks põhineb Ühendkuningriigi osal,¹⁵ mille arvutamisel võetakse aluseks 2014.–2020. aastal Ühendkuningriigilt laekunud omavahendite suhe samal ajavahemikul Ühendkuningriigilt ja kõigilt teistelt liikmesriikidelt laekunud omavahenditesse. Ühendkuningriigi osa kohandati 2022. aastal vastavalt väljaastumislepingu artiklile 139. Ühendkuningriigi lõplik osa on kinnitatud 12,431681219587700 % tasemel.

Järgnevas tabelis on esitatud Ühendkuningriigi osamaksu elemendid, mis sisaldusid juba aprilli arves, samuti prognoositavad septembri arvesse lisatavad elemendid, mis on praegu teada. Paranduseelarve projektis nr 3/2023 sisalduva Ühendkuningriigi osamaksu muudetud summa arvutamisel võetakse arvesse väljaastumislepingu artiklis 148 sätestatud maksmise korda.

Seepärast tehakse ettepanek 2023. aasta eelarves esitatud prognoosi vastavalt ajakohastada.

Ühendkuningriigi ajakohastatud osamaks 2023. aastal (eurodes)

	Viide väljaastumislepingu artiklile	2023
Ühendkuningriigi 2023. aasta osamaks kokku, millest:		9 062 246 065
1. 2021. aasta eelsed täitmata kulukohustused (k.a netofinantskorrektsioonid) – maksmise tähtaeg 2023. aastal	Art.140	8 563 340 885
2. Liidu kohustused / pensionid*	Art.142	288 251 050
3. Omavahendite korrigeerimised ja kohandused, millest:		699 026 182
3.1. 2020. aasta ülejääk/puudujääk	Art.136 lõike 3 punkt a	puudub
3.2. Ühendkuningriigi korrektsiooni ajakohastused (2018–2019)	Art.136	11 333 962
3.3. Käibemaksu- ja kogurahvatulupõhised omavahendid	Art.136	1 037 501 234
3.4. Traditsioonilised omavahendid**	Art.136, art.140 lg 4	-349 809 013
4. Trahvid	Art.141	-98 560 248
5. Tingimuslikud kohustused, millest:		-347 873 388
5.1. Välislaenu andmise volitus, EFSI, EFSD, laenu (tagatisfondid)	Art.143	-312 568 840
5.2. Finantsinstrumendid	Art.144	-53 678 624
5.3. Kohtuasjad (sh trahvid)	Art.147	18 374 076
6. ESTÜ netovarad	Art.145	-36 874 795
7. EIFi investeeringud	Art.146	-6 648 463
8. Juurdepääs võrkudele, infosüsteemidele ja andmebaasidele***	Art.34 lg 2, art.50 ja 53, art.62 lg 2, art.63 lõike 1 punkt e, art.63 lg 2, art.99 lg 3, art.100 lg 2	1 584 841
* - 259 miljonit eurot kantakse ELi eelarvesse sihtotstarbelise tuluna		

¹⁴ Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise leping (ELT L 29, 31.1.2020, lk 7).

¹⁵ Nagu on sätestatud väljaastumislepingu artikli 136 lõike 3 punktides a ja c ning artiklites 140–147.

*** - see summa sisaldab väljaastumislepingu artiklis 139 sätestatud summat, mille Ühendkuningriik on saanud oma maksete eest vastavalt kohtu otsusele kohtuasjas C-213/19 (nn väärtuse alahindamise juhtum)*

**** - kantakse ELi eelarvesse sihtotstarbelise tuluna*

2.4 Trahvid ja karistusmaksed

Võttes arvesse 1. jaanuarist kuni 31. maini 2023 laekunud trahve ja karistusmaksed, tehakse ettepanek kanda 2023. aasta eelarvesse järgmised summad:

- a) 37,5 miljonit eurot konkurentsitrahve;
- b) 148,4 miljonit eurot karistusmaksed ja ühekordseid trahve, mis on määratud aluslepingutest tulenevaid kohustusi rikkunud liikmesriikidele Euroopa Kohtu otsuste täitmata jätmise eest;
- c) 0,6 miljonit eurot trahvide ja karistusmaksetega seotud intresse;
- d) 504,0 miljonit eurot muid sihtotstarbeta trahve ja karistusmaksed, peamiselt ülemäärase heite maksud.

Väljaastumislepingu artikli 141 sätete kohaselt on Ühendkuningriigil õigus saada oma osa 43 miljonist eurost, mis on välja toodud eespool esitatud loetelu punktides a, c ja d.

Seepärast tehakse ettepanek suurendada 2023. aasta eelarves esitatud esialgseid prognoose (101 miljonit eurot) 589,5 miljoni euro võrra (690,5 miljoni euron).

Üksikasjad eelarveridade kaupa on esitatud järgmises tabelis.

eurodes

Tulude eelarverida	Nimetus	Eelarve 2023	PEP 3/2023	Uus summa
4 2 0	Konkurentsieskirjade rakendamise seotud rahatrahvid	100 000 000	-62 524 059	37 475 941
4 2 1	Liikmesriigile määratud karistusmaksed ja ühekordsed trahvid	p.m.	148 411 968	148 411 968
4 2 4	Trahvidega seotud intressid ja karistusmaksed	1 000 000	-423 740	576 260
4 2 9	Muud sihtotstarbeta rahatrahvid ja karistusmaksed	p.m.	503 991 500	503 991 500
Kokku		101 000 000	589 455 669	690 455 669

2.5 Kogurahvatulul põhinevate omavahendite osamaksu mõju 2023. aastale

Võttes arvesse traditsiooniliste omavahendite lihtsustatud käibemaksubaasi ja ringlusse võtmata plastijäätmetel põhinevate omavahendite muudetud prognoosi, suurenes muude kui kogurahvatulupõhiste omavahendite summa 4 703 876 260 euro võrra. Koos muude tulude vähenemisega 432 605 402 euro võrra vähendab see 4 462 154 001 euro võrra kogurahvatulul põhinevaid osamakse võrreldes PEP 2/2023-ga.

Selleks et järgida Euroopa Liidu eelarve suhtes kohaldatavat tasakaalupõhimõtet, mis on sätestatud ELi toimimise lepingu artikli 310 lõikes 1, tuleb kõigi liikmesriikide kogurahvatulu summa suhtes kohaldatav ühtne määr ümber arvutada, võttes arvesse muid tulusid.

Kogurahvatulul põhinevate omavahendite ümberarvutatud ühtne määr kinnitatakse järgmiselt:

ühtne määr, mida kohaldatakse 1 %-le kogurahvatulust = (kogukulud – muud tulud – traditsiooniliste omavahendite netosumma – käibemaksupõhised omavahendid – ringlusse võtmata plastijäätmetel põhinevad omavahendid) / 1 % kogurahvatulust.

Ühtne määr:

= (168 457 786 822 – 14 162 379 985 – 23 730 100 000 – 22 458 526 500 – 7 201 885 360) / 168 838 079 000

= 0,597642993657847

Alljärgnevas tabelis on esitatud muudetud kogurahvatulul põhinevate omavahendite osamaksud, võttes arvesse uut ühtset määra.

2023. eelarveaasta (eurodes)

Liikmesriik	1 % PEP 2/2023 kasutatud kogurahvatulul põhinevate omavahendite baasist	Kogurahvatulul põhinevate omavahendite ühtne määr (%) PEP 2/2023 kohaselt	1 % kogurahvatulul põhinevate omavahendite baasist (Omavahendite nõuandekomitee kokkulepitud prognoos)	Kogurahvatulul põhinevate omavahendite ühtne määr (%) PEP 3/2023 kohaselt	Kogurahvatulu erinevus
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5) = (3 x 4) – (1 x 2)
BE	5 630 560 000	0,6464569	5 828 132 000	0,5976430	- 156 772 308
BG	795 786 000		924 697 000		38 197 304
CZ	2 781 434 000		3 003 189 000		- 3 242 436
DK	3 774 175 000		3 897 664 000		- 110 430 024
DE	41 301 252 000		42 427 821 000		-1 342 790 844
EE	342 901 000		386 473 000		9 302 151
IE	3 703 703 000		4 029 895 000		14 154 020
EL	2 093 970 000		2 223 599 000		- 24 743 067
ES	13 828 586 000		14 147 067 000		- 484 689 857
FR	27 919 613 000		28 830 383 000		- 818 551 060
HR	635 913 000		734 940 000		28 141 373
IT	19 889 147 000		20 543 786 000		- 579 627 256
CY	252 190 000		267 816 000		- 2 971 619
LV	376 700 000		427 112 000		11 740 166
LT	615 572 000		720 872 000		32 883 311
LU	604 113 000		554 378 000		- 59 212 911
HU	1 670 483 000		1 838 244 000		18 718 326
MT	155 608 000		168 063 000		- 152 197
NL	9 648 131 000		9 994 603 000		- 263 896 744
AT	4 549 330 000		4 792 481 000		- 76 753 239
PL	6 708 365 000		7 027 604 000		- 136 670 788
PT	2 384 950 000		2 542 012 000		- 22 551 807
RO	2 869 778 000		3 153 342 000		29 384 861
SI	592 192 000		635 175 000		- 3 218 738
SK	1 153 958 000		1 190 606 000		- 34 426 819
FI	2 801 598 000		2 783 280 000		- 147 704 667

Liikmesriik	1 % PEP 2/2023 kasutatud kogurahvatulul põhinevate omavahendite baasist	Kogurahvatulul põhinevate omavahendite ühtne määr (%) PEP 2/2023 kohaselt	1 % kogurahvatulul põhinevate omavahendite baasist (Omavahendite nõuandekomitee kokkulepitud prognoos)	Kogurahvatulul põhinevate omavahendite ühtne määr (%) PEP 3/2023 kohaselt	Kogurahvatulu erinevus
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5) = (3 x 4) – (1 x 2)
SE	5 911 590 000		5 764 845 000		- 376 269 132
Kokku	162 991 598 000		168 838 079 000		-4 462 154 001

3. KULUDE AJAKOHASTAMINE

3.1 Laskemoona tootmist toetava määrusega loodud kaitsetööstuse tugevdamise instrument

Venemaa sõda Ukraina vastu suurendab kaitse olulisust, nagu on kajastatud komisjoni ettepanekus luua laskemoona tootmist toetav määrus¹⁶. Laskemoona tootmist toetava määrusega luuakse uus instrument Euroopa kaitsetööstuse tootmisvõimsuse suurendamise ja turvaliste tarneahelate toetamiseks, et võimaldada tagada asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete õigeaegne kättesaadavus ja tarnimine liidus mitme konkreetse ja sihipärase meetme abil, et kiirendada tööstuse kohanemist struktuurimuutustega. Laskemoona tootmist toetaval määrusel on kavandatud finantsmõju kulukohustuste assigneeringutele aastatel 2023–2024 ja maksete assigneeringutele ajavahemikul 2023–2028.

Seepärast teeb komisjon käesolevas 2023. aasta paranduseelarve projektis ettepaneku teha vajalikud täiendavad kohandused eelarve liigenduses, eelarveselgitustes ja assigneeringute tasemes.

See hõlmab kahe uue eelarverea loomist, esialgu märkega „pro memoria“ („p.m.“), mille vastavad eelarvemärkused on esitatud eelarve lisas.

eurodes

Eelarverida	Nimetus	Kulukohustuste assigneeringud	Maksete assigneeringud
<i>III jagu – Komisjon</i>			
13 01 05	Kaitsetööstuse tugevdamise instrumendi toetuskulud	p.m.	p.m.
13 07 01	Kaitsetööstuse tugevdamise instrument	p.m.	p.m.
Kokku		p.m.	p.m.

Kuna rubriigis 5 (Julgeolek ja kaitse) puuduvad mittesihotstarbelised varud, tehakse ettepanek rahastada 2023. aastal uut laskemoona tootmist toetava määruse kaitsealगतust täielikult selliste summade ümberpaigutamise teel, mis olid algselt ette nähtud kaitsevaldkonna ühishangete lühiajalise rahastamisvahendi jaoks, nagu on sätestatud laskemoona tootmist toetavale määrusele lisatud finantsselgituses. Tehakse ettepanek kanda vastavad summad reservi (eraldiste jaotis), kuni kaasseadusandjad võtavad vastu alusakti. Kui kaasseadusandjad peaksid teisiti otsustama, teeb komisjon ettepaneku vajalike muudatuste kohta. Võttes arvesse kaitsevaldkonna ühishangete lühiajalise rahastamisvahendi õigusloomeprotsessis täheldatud viivitust võrreldes esialgsete eeldustega, tehakse lisaks ettepanek tagastada vastav maksete assigneeringute summa 71 miljonit eurot.

eurodes

Eelarverida	Nimetus	Kulukohustuste assigneeringud	Maksete assigneeringud
<i>III jagu – Komisjon</i>			
30 02 02	Liigendatud assigneeringud (eelarveartikli 13 06 01 reserv)	- 1 000 000	- 1 000 000
30 02 01	Liigendamata assigneeringud (eelarveartikli 13 01 05 reserv)	+ 1 000 000	+ 1 000 000
30 02 02	Liigendatud assigneeringud (eelarveartikli 13 06 01 reserv)	- 156 027 699	- 71 000 000
30 02 02	Liigendatud assigneeringud (eelarveartikli 13 07 01 reserv)	+ 156 027 699	0
Kokku		0	- 71 000 000

¹⁶ COM(2023) 237, 3.5.2023.

3.2 Euroopa kiibimääruse rahastamine 2023. aastal

Komisjon teeb ettepaneku lisada paranduseelarve projekti nr 3/2023 vajalikud kohandused seoses Euroopa kiibimääruse rahastamisega 2023. aastaks, mille suhtes kaasseadusandjad jõudsid poliitilisele kokkuleppele 18. aprillil 2023.

Programmi „Euroopa horisont“ kogupanus Euroopa kiibimäärusesse kuni 2027. aastani on 1 725 miljonit eurot, millest 1 425 miljonit eurot rakendab Kiipide Ühisettevõtte ja 300 miljonit eurot Euroopa Innovatsiooninõukogu. 2023. aastal erineb kiibimääruse kokkulepitud rahastamislahendus 2023. aasta eelarves sisalduvatest elementidest järgmistest aspektidest: i) programmi „Digitaalne Euroopa“ kuuenda eesmärgi (pooljuhid) kulukohustuste assigneeringute suurendamine 100 miljoni euro võrra, mis on võetud rubriigi 1 (Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond) kulude ülemmäära mittesihotstarbelisest varust, ning ii) kulukohustuste assigneeringute tagastamine programmi „Euroopa horisont“ 4. teemavaldkonda „Digitaalvaldkond, tööstus ja kosmos“ 80 miljoni euro ulatuses, mis tuli algse ettepaneku kohaselt paigutada ümber programmist „Euroopa horisont“ programmi „Digitaalne Euroopa“.

Lisaks teeb komisjon ettepaneku tasakaalustada programmi „Euroopa horisont“ teemavaldkondade vahel panust, mis antakse Euroopa kiibimäärusesse. Võrreldes komisjoni esialgse ettepanekuga tehakse ettepanek lükata Kiipide Ühisettevõtte 2023. aasta rahastamispakett veidi edasi aastatesse 2026–2027. Sellest tulenevalt tehakse käesolevas paranduseelarve projektis ettepanek, et Kiipide Ühisettevõtte tagastaks 15,2 miljonit eurot programmi „Euroopa horisont“ 3. teemavaldkonda „Ühiskonna tsiviiljulgeolek“.

2023. aasta eelarve maksete assigneeringute praegust taset peetakse piisavaks, et katta nii programmi „Euroopa horisont“ kui ka programmi „Digitaalne Euroopa“ käesoleva aasta maksevajadused, mistõttu tehakse ettepanek vastav maksete assigneeringute summa (80 miljonit eurot) tühistada.

Üldine mõju kuludele on seega järgmine:

eurodes

Eelarverida	Nimetus	Kulukohustuste assigneeringud	Maksete assigneeringud
<i>III jagu – Komisjon</i>			
01 02 02 30	Ühiskonna tsiviiljulgeoleku teemavaldkond	+ 15 200 000	0
01 02 02 42	Digitaalvaldkonna, tööstuse ja kosmose teemavaldkond — Kiipide ühisettevõtte	- 15 200 000	- 15 200 000
02 04 06 11	Pooljuhid – Kiipide ühisettevõtte	+ 100 000 000	0
02 04 06 11	Pooljuhid – Kiipide ühisettevõtte	- 80 000 000	- 80 000 000
01 02 02 40	Digitaalvaldkonna, tööstuse ja kosmose teemavaldkond	+ 80 000 000	0
Kokku		100 000 000	- 95 200 000

3.3 Kalandussektori partnerluslepingute reservi eelarverida

Praegu moodustavad kalandussektori partnerluslepingute reservi eelarverea kulukohustuste assigneeringud 48,7 miljonit eurot ja maksete assigneeringud 28,2 miljonit eurot. See vastab summale, mis on kantud reservi, et katta kulud liidu ja konkreetsete kolmandate riikide valitsuste vahelistele veel vastu võtmata kalanduskokkulepetele ja protokollidele kooskõlas finantsmääruse artikliga 49 ja institutsioonidevahelise kokkuleppe (mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava)¹⁷ punktiga 20.

¹⁷ ELT L 433I, 22.12.2020, lk 28–46.

Võttes arvesse tulevaste protokollide üle peetavate läbirääkimiste seisu, on selge, et 2023. aastal saada valmis ega hakata rakendama ühtegi protokoll Maroko, Libeeria ja Saalomoni Saartega. Eelkõige:

- Marokoga sõlmitava protokoll tulevik on endiselt ebakindel ja sõltub Euroopa Kohtu tulevases otsusest pooleliolevas kohtuasjas C-798/21 P, nõukogu vs. Polisario Rinne, mida ei ole oodata enne 2024. aasta algust;
- läbirääkimised Libeeriaga sõltuvad komisjoni ja Libeeria ametiasutuste vahelise avatud dialoogi (ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastase võitluse raames) edenemisest ja võimalikust lõpetamisest. Ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi alase dialoogi positiivse lõpetamise korral ei alustata läbirääkimisi enne 2024. aastat;
- läbirääkimised Saalomoni Saartega uue protokoll üle on viibinud.

Võttes arvesse, et Gröönimaaga sõlmitud kehtiva protokolliga seotud moiva kogus on kokku lepitud ja kindlaks määratud, on põhi-eelarveread olev summa piisav ja vastavat varu ei ole enam vaja.

Seepärast teeb komisjon ettepaneku tühistada summad, mida 2023. aastal ei vajata. See vastab 45,3 miljonile eurole kulukohustuste assigneeringutena ja 24,8 miljonile eurole maksete assigneeringutena järgmiselt:

eurodes

Eelarverida	Nimetus	Kulukohustuste assigneeringud	Maksete assigneeringud
<i>III jagu – Komisjon</i>			
30 02 02	Liigendatud assigneeringud (eelarveartikli 08 05 01 reserv)	- 45 265 000	- 24 765 000
Kokku		- 45 265 000	- 24 765 000

3.4 EUROOPA ANDMEKAITSEINSPEKTOR

Tehakse ettepanek suurendada Euroopa Andmekaitseinspektori eelarvet 81 857 euro võrra, et katta Euroopa Parlamendis asuvate Euroopa andmekaitseinspektori ruumide rent, tasud ja muud kulud. Nüüd, kui Euroopa Parlament on kinnitanud 2023. aasta tegelikud kulud, st suure inflatsiooni tõttu 10,63 % kasvu, ei ole olemasolevad assigneeringud lepinguliste kohustuste katmiseks enam piisavad. Seetõttu tehakse ettepanek suurendada kulukohustuste ja maksete assigneeringuid 81 857 euro võrra, nagu on näidatud järgmises tabelis, rubriigi 7 (Euroopa avalik haldus) varu arvel:

eurodes

Eelarverida	Nimetus	Kulukohustuste assigneeringud	Maksete assigneeringud
<i>IX jagu — Euroopa Andmekaitseinspektor</i>			
2 0 0	Üürikulud, maksud ja muud hoonetega seotud kulud	81 857	81 857
Kokku		81 857	81 857

4. RAHASTAMINE

Paranduseelarve projekti nr 3/2023 üldine netomõju kuludele väljendub kulukohustuste assigneeringute suurenemises 54,8 miljoni euro võrra ja maksete assigneeringute vähenemises 190,9 miljoni euro võrra. Tehakse ettepanek kohandada eelarve tulude poolt, nagu on sätestatud käesolevas paranduseelarve projektis nr 3/2023.

5. KOONDTABEL MITMEAASTASE FINANTSRAAMISTIKU RUBRIIKIDE KAUPA

	Eelarve 2023 (sh PE nr 1/2023 ja PEP nr 2/2023)		Paranduseelarve projekt nr 3/2023		Eelarve 2023 (sh PE nr 1/2023 ja PEPd nr 2-3/2023)	
	KA	MA	KA	MA	KA	MA
1. Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond	21 595 056 589	20 898 092 074	100 000 000	-95 200 000	21 695 056 589	20 802 892 074
<i>millest paindlikkusinstrument</i>						
<i>Ülemmäär</i>	<i>21 727 000 000</i>				<i>21 727 000 000</i>	
<i>Varu</i>	<i>131 943 411</i>		<i>-100 000 000</i>		<i>31 943 411</i>	
2. Ühtekuuluvus, vastupidavus ja väärtused	70 586 704 063	58 058 661 399			70 586 704 063	58 058 661 399
<i>millest paindlikkusinstrument</i>	<i>182 220 073</i>				<i>182 220 073</i>	
<i>millest ühtse varuinstrumendi artikli 11 lõike 1 punkti a raames</i>	<i>280 000 000</i>				<i>280 000 000</i>	
<i>Ülemmäär</i>	<i>70 137 000 000</i>				<i>70 137 000 000</i>	
<i>Varu</i>	<i>12 516 010</i>				<i>12 516 010</i>	
2a. Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus	62 926 483 990	50 874 959 229			62 926 483 990	50 874 959 229
<i>millest paindlikkusinstrument</i>						
<i>Ülemmäär</i>	<i>62 939 000 000</i>				<i>62 939 000 000</i>	
<i>Varu</i>	<i>12 516 010</i>				<i>12 516 010</i>	
2b. Vastupidavus ja väärtused	7 660 220 073	7 183 702 170			7 660 220 073	7 183 702 170
<i>millest paindlikkusinstrument</i>	<i>182 220 073</i>				<i>182 220 073</i>	
<i>millest ühtse varuinstrumendi artikli 11 lõike 1 punkti a raames</i>	<i>280 000 000</i>				<i>280 000 000</i>	
<i>Ülemmäär</i>	<i>7 198 000 000</i>				<i>7 198 000 000</i>	
<i>Varu</i>						
3. Loodusvarad ja keskkond	57 263 408 225	57 457 310 265	-45 265 000	-24 765 000	57 218 143 225	57 432 545 265
<i>millest paindlikkusinstrument</i>						
<i>Ülemmäär</i>	<i>57 295 000 000</i>				<i>57 295 000 000</i>	
<i>Varu</i>	<i>31 591 775</i>		<i>45 265 000</i>		<i>76 856 775</i>	
millest: turuga seotud kulud ja otsetoetused	40 692 211	40 698 181 356			40 692 211	40 698 181 356
<i>EAGFi vaheülemmäär</i>	<i>41 518 000 000</i>				<i>41 518 000 000</i>	
<i>Ümardamisel tekkiv erinevus, mida vahevaru arvutamisel ei ole arvestatud</i>	<i>800 000</i>				<i>800 000</i>	
<i>EAGFi ja EAFRD vaheliste ümberpaigutuste netosumma</i>	<i>-825 800 000</i>				<i>-825 800 000</i>	
<i>EAGFi kulude jaoks kasutatav netosaldo (vaheülemmäär, mida on korrigeeritud EAGFi ja EAFRD vaheliste ümberpaigutustega)</i>	<i>40 693 000 000</i>				<i>40 693 000 000</i>	
<i>EAGFi vahevaru</i>	<i>789 000</i>				<i>789 000</i>	
4. Ränne ja piirihaldus	3 727 311 518	3 038 380 252			3 727 311 518	3 038 380 252
<i>millest paindlikkusinstrument</i>						
<i>Ülemmäär</i>	<i>3 814 000 000</i>				<i>3 814 000 000</i>	
<i>Varu</i>	<i>86 688 482</i>				<i>86 688 482</i>	
5. Julgeolek ja kaitse	2 116 636 829	1 208 374 612		-71 000 000	2 116 636 829	1 137 374 612
<i>millest paindlikkusinstrument</i>	<i>170 636 829</i>				<i>170 636 829</i>	
<i>Ülemmäär</i>	<i>1 946 000 000</i>				<i>1 946 000 000</i>	
<i>Varu</i>						
6. Naabrus ja maailm	17 211 879 478	13 994 937 845			17 211 879 478	13 994 937 845
<i>millest paindlikkusinstrument</i>	<i>882 879 478</i>				<i>882 879 478</i>	
<i>Ülemmäär</i>	<i>16 329 000 000</i>				<i>16 329 000 000</i>	

<i>Varu</i>						
7. Euroopa avalik haldus	11 313 119 518	11 313 119 518	81 857	81 857	11 313 201 375	11 313 201 375
<i>millest paindlikkusinstrument</i>						
<i>Ülemmäär</i>	<i>11 419 000 000</i>				<i>11 419 000 000</i>	
<i>Varu</i>	<i>105 880 482</i>		<i>-81 857</i>		<i>105 798 625</i>	
millest: institutsioonide halduskulud	8 745 600 042	8 745 600 042	81 857	81 857	8 745 681 899	8 745 681 899
<i>Vaheülemmäär</i>	<i>8 772 000 000</i>				<i>8 772 000 000</i>	
<i>Vahevaru</i>	<i>26 399 958</i>		<i>-81 857</i>		<i>26 318 101</i>	
Rubriikide assigneeringud	183 814 116 220	165 968 875 965	54 816 857	-190 883 143	183 868 933 077	165 777 992 822
<i>Ülemmäär</i>	<i>182 667 000 000</i>	<i>168 575 000 000</i>			<i>182 667 000 000</i>	<i>168 575 000 000</i>
<i>millest paindlikkusinstrument</i>	<i>1 235 736 380</i>	<i>948 114 733</i>			<i>1 235 736 380</i>	<i>948 114 733</i>
<i>millest ühtse varuinstrumendi artikli 11 lõike 1 punkti a raames</i>	<i>280 000 000</i>				<i>280 000 000</i>	
<i>Varu</i>	<i>368 620 160</i>	<i>3 554 238 768</i>	<i>-54 816 857</i>	<i>190 883 143</i>	<i>313 803 303</i>	<i>3 745 121 911</i>
Temaatilised erivahendid	2 855 153 029	2 679 794 000			2 855 153 029	2 679 794 000
Assigneeringud kokku	186 669 269 249	168 648 669 965	54 816 857	-190 883 143	186 724 086 106	168 457 786 822